Piastowie

WYWODZĄCE SIĘ OD KSIĘCIA KAZIMIERZA SPRAWIEDLIWEGO, NAJMŁODSZEGO SYNA BOLESŁAWA III KRZYWOUSTEGO, LINIE MAŁOPOLSKO-KUJAWSKA, WYGASŁA PO MIECZU W XIV W., ORAZ MAZOWIECKA, ZGASŁA W XVI W.

VI — VI

Bolesław III Krzywousty, książę Polski, w piątym stopniu potomek Mieszka I; † 1138 ∞ 1. 1103 *Zbysława*, córka Świętopełka (Świętopełka) II Michała Izjasławowicza, wielkiego księcia kijowskiego, † (1114?) ∞ 2. 1115 *Salomea*, córka Henryka, hrabiego Bergu, † 1144

syn z pierwszego małżeństwa oraz dwunastoro dzieci z drugiego, w tym:

LINIA MAŁOPOLSKO-KUJAWSKA
LINIA MAZOWIECKA

VII — VII

Kazimierz II Sprawiedliwy, książę wielicki od śmierci starszego brata Henryka 1166; książę sandomierski oraz opiekun nieletniego bratanka, Leszka, księcia mazowieckiego i kujawskiego, od śmierci starszego brata Bolesława IV 1173 do 1177; książę Polski (krakowski, zwierzchni) od usunięcia starszego brata Mieszka III 26 IV–21 XI 1177, w posiadaniu wschodniej Wielkopolski i Gniezneńszczyzny i Kalisz oraz po usunięciu Mieszka III 1179; utracił nabytek na rzecz brata 1181; książę mazowiecki i kujawski od śmierci Leszka 1186; utracił przejściowo Kraków na korzyść Mieszka III 1191; fundator klasztoru cysterskiego w Sulejowie ok. 1177 i kościoła św. Floriana w Krakowie ok. 1185, współfundator (obok brata Henryka) kolegiaty w Wielicy i kościoła w Opatowie (?); * 1138, krótko przed 28 X; † Kraków 5 (4) V 1194 □ tamże, kościół katedralny śś. Stanisława i Wacława ∞ 1160–65 ***Helena,*** córka Konrada II, księcia morawskiego na Znojmie; rezentka (wraz z biskupem i wojewodą krakowskim) w imieniu synów, Leszka oraz Konrada, w księstwach krakowskim, sandomierskim oraz mazowieckim od śmierci męża 1194 do 1199 (1200); * lata 40 XII w. † (Sandomierz?) 2 IV, 19 VI lub 28 IX 1202–06

VIII — *Piastowie, linia małopolsko-kujawska i mazowiecka* — VIII

córka * przypuszczalnie 1162–67 lub 1170 † po 1185 (1185–94?) ∞ 11 X–24 XII 1178 (może 1179) ***Wiesława Świętosławowicz Czernny (Pięknej)***, książę czerniihowski, wielki książę kijowski, * lata 50. lub 60. XII w. † (Czerniihów?) 1212 po 15 VII, być może IX 1215

Kazimierz * zapewne 1164–67 † 1 lub 2 III 1168 (1167?)

Bolesław * ok. 1168 † (wskutek wypadku, przywalony drzewem?) 16 IV 1182 (1183) □ najpewniej Kraków, kościół katedralny śś. Stanisława i Wacława

? Oda (alternatywnie identyczny z ***Ottonem***, młodszym synem Kazimierza I Odnowiciela); * przypuszczalnie 1169–84 † (w dzieciństwie lub we wczesnej młodości) 15 V po 1169–84

? Adelajda (alternatywnie córka Kazimierza I, księcia kujawskiego ✠ linia kujawska, pokolenie X); fundatorka kościoła św. Jakuba w Sandomierzu; * zapewne 1169–84 lub koniec lat 70./początek 80. XII w. † 8 XII 1211 □ Sandomierz, kościół św. Jakuba

LINIA SANDOMIERSKA

Leszek (Lestek) I Biały, książę krakowski (zwierzchni) i sandomierski, a także współrządca młodszego brata Konrada na Mazowszu od śmierci ojca 1194 (pod regencją do 1199 lub 1200); na mocy umów matki ze stryjem, Mieszkiem III Starym, utracił na rzecz tego rzecz krakowską 1198 (po 24 VIII), został jednak przez Mieszka uznany sukcesorem tronu krakowskiego oraz, wraz z młodszym bratem, władcą Kujaw; książę krakowski 1199, utracił tron na rzecz stryja w 1199 lub 1200; po uzyskaniu lat sprawnych dokonał wraz z młodszym bratem Konradem podziału ojcowizny, na mocy którego otrzymał księstwo sandomierskie oraz ziemię sieradzko-łęczycką (kasztelanie: łęczycka, spiczyniecka, sieradzka, rozpierska i wolborska) 1199 lub 1200; książę krakowski po usunięciu Władysława III Laskonogego ok. 1206 (lub od jesieni 1202); postradał tron krakowski na rzecz Mieszka I (IV) Plątonogiego 1211 przed 16 V, odzyskał władzę w Krakowie po śmierci Mieszka I (IV), od 1218 posługiwał się on tytułem księcia Polski oraz księcia całej Polski; fundator kościoła św. Wacława w Radomiu; * 1184–85 † (zamordowany) pod Gąsawą 23 XI 1227 □ Kraków, kościół katedralny pw. śś. Stanisława i Wacława ∞: ***a)*** ∞ 1. Kraków, jesień 1207 ***N. córka*** Ingwara Jarosławowicza, księcia łuckiego, * zapewne ok. 1197, oddalona 1208–09 ∞ 2. 1208–schyłek 1211 ***Grzymisława,*** córka Jarosława Władymirowicza, księcia nowogrodzkiego, regentka w imieniu syna Bolesława 1227–39; * Nowogród Wielki 8 IX 1189 † 14 VI–8 XI 1258 □ Zawichost, kościół klasztorny klarysek, przeniesiony (1259?) do Skały; alternatywnie: ***b)*** ∞ 1. jesień 1207 ***Grzymisława,*** córka Ingwara Jarosławowicza, księcia łuckiego, * 1185–95, pozostałe dane ✠ wyżej

IX — *Piastowie, linia sandomierska* — IX

(2)

Salomea, po śmierci małżonka powróciła do Polski, wraz z bratem fundatorką klasztoru klarysek w Zawichoście koło Sandomierza i od 1245 klaryska tamże (w 1257 lub 1259 klasztor przeniesiono do podkrakowskiej Skały); * 1211 lub 1212 † Skała 10 lub 17 XI 1268 □ tamże, kościół klasztorny klarysek, od 1269 Kraków, kościół klasztorny franciszkanów; beatyfikowana 17 V 1673 ∞ na Węgrzech 1214 ***Koloman,*** królewicz węgierski, król Halicza, a następnie książę Kroacji, Dalmacji i Slawonii, * (Zagreb?) 1208 † (od ran poniesionych w bitwie z Mongolami nad rzeką Sajó 11 IV 1241) latem, zapewne ok. czerwca 1241 □ Csázma, kościół klasztorny dominikanów

(2)

Bolesław V Wstydliwy, po śmierci ojca uznany jego dziedzicem 1227; adoptowany przez Władysława III Laskonogiego = wskazany następcą tronu krakowskiego 1228; z uwagi na niełemistość pod opieką matki; wraz z matką uwięziony w Sieciechowie przez Konrada I Mazowieckiego (✠ pokolenie VIII) ok. 1233, zbiegł z niewoli jeszcze w tym samym roku; książę sandomierski: na mocy postanowień zjazdu Konrada i Henryka I Brodatego, księcia śląskiego w Chełmie uzyskał południową część księstwa sandomierskiego bez ziemi skrzyńskiej i tarnowskiej (ze w posiadaniu stryja), a także podkrakowską Skałę 1233; utracił na rzecz Konrada I Mazowieckiego kasztelanię radomską ok. 1236; objął samodzielne rządy w księstwie sandomierskim 1238; w obliczu najazdu mongolskiego zbiegł z rodziną na Węgry 1241, skąd powrócił wraz z siostrą po śmierci szwagra późnym latem tego roku; książę krakowski: objął tron krakowski po klęsce Konrada I Mazowieckiego pod Suchodołem 25 V 1243; odzyskał kasztelanie: żarnowską, skrzyńską i małogoską 1239 lub 1243, a także kasztelanię radomską po śmierci stryja 1247; utracił na rzecz Władysława I, księcia opolsko-raciborskiego kasztelanię chrzanowską ok. 1257; uszedł z Małopolski podczas najazdu mongolskiego 1259, powrócił jednak w kolejnym roku; bezpotomny, adoptował krzyżaka, Leszka II Czarnego, księcia sieradzkiego (✠ linia kujawska, pokolenie X), wskazując go swoim sukcesorem 1265; utracił część ziemi krakowskiej (tereny między Skawą i Skawinką) na rzecz książąt opolskich 1273; fundator klasztoru klarysek w Zawichoście koło Sandomierza 1245, przeniesionego w 1257 lub 1259 do Skały, klasztoru franciszkanów w Nowym Korczynie (z żoną) 1257, kościoła św. Marka w Krakowie 1263, możliwy fundator klasztoru franciszkanów w Krakowie; * (Kraków) 21 VI 1226 † Kraków 7 XII 1279 □ tamże, kościół klasztorny franciszkanów ∞ 1239 (*ponadto de facto*), Kraków ok. 1247 (*ponadto de present*) ***Kunegunda (Kinga)***, córka Bili IV, króla Węgier; otrzymała od męża ziemię sądecką (1257) oraz biecką i korczyńską (utracone 1282); fundatorka klasztoru klarysek w Starym Sączu 1280 i od tego roku mniszka tamże; fundatorka m.in. kościołów w Bochni i Nowym Korczynie; * zapewne Ostrzychom lub Buda (5 III) 1234 † Stary Sącz 24 VII 1292 □ tamże, kościół klasztorny klarysek; beatyfikowana 10 VI 1690, kanonizowana 16 VI 1999

wygaśnięcie linii sandomierskiej

X — *Piastowie, linia kujawska* — X

Leszek (Lestek) II Czarny, książę sieradzki: na mocy porozumienia z ojcem otrzymał część księstwa łęczyckiego: kasztelanie: sieradzką, spiczyniecką, rozpierską i część wolborskiej 1261, co potwierdzono 1262 po 4 X (lub 1263–64); adoptowany przez Bolesława V Wstydliwego, księcia krakowskiego i sandomierskiego (✠ linia sandomierska, pokolenie IX) = wskazany następcą tronu krakowskiego i sandomierskiego 1265; książę kujawski (mazowiecki): uzyskał od Bolesława Pobożnego, księcia kaliskiego, sąsiedzkie kujawskie bez kasztelanii wysogrodzkiej, bydgoskiej i kruszwickiej z Radziejowem 1273; przekazał Kujawy młodszemu bratu Ziemowitowi na mocy postanowień zjazdu w Ładzie 24 VIII 1278; uzyskał od księcia wschodniopomorskiego Mściwoja II przyrzeczenie powrotu po jego śmierci kasztelanii wysogrodzkiej do Kujaw na mocy postanowień zjazdu w Rzepce 16 X 1280; uzyskał od Przemysła II, księcia wielkopolskiego, kasztelanię bydgoską i Pakość na mocy postanowień zjazdu sieradzkiego 19 II 1284; * 1247 † 1X–25 XII 1287 □ Inowrocław, kościół klasztorny franciszkanów ∞ zapewne 1268 (ok. 19 II) ***Salomea,*** córka Sambora II, księcia tczewskiego w posiadaniu kasztelanii wysogrodzkiej po stronie ojca Zawiszy i wraz z przyrzeczeniem zwrotu kasztelanii wysogrodzkiej tytułem opravy z nadania swojego brata stryjecznego Mściwoja II 1280; po śmierci męża regentka synów do 1294–98; odzyskała dobra zadawnioną zakonowi krzyżackiemu 1309; * ok. 1250 † 3 X 1312–14 □ Inowrocław, kościół klasztorny franciszkanów

2

Ziemomysł (Siemomysł), książę kujawski (inowrocławski): korregent ojca od II połowy 1267, po śmierci Kazimierza I uzyskał w wyniku podziału księstwo kujawskie z główną siedzibą w Inowrocławiu: kasztelanie inowrocławską, bydgoską, Gniewkowo i Łatowicz w rękach Bolesława V, Gniewkowo i Łatowicz z okolicznymi wsiami, kasztelanię bydgoską 1268 i kruszwicką z Radziejowem 1273 na rzecz Bolesława Pobożnego, księcia kaliskiego; postradał Kujawy na rzecz Bolesława Pobożnego i udał się z rodziną na wygnanie 1271; uzyskał od starszego brata Leszka Czarnego, księcia sieradzkiego, kasztelanię bydgoską i kruszwicką z Radziejowem 1273; przekazał Kujawy młodszemu bratu Ziemowitowi na mocy postanowień zjazdu w Ładzie 24 VIII 1278; uzyskał od księcia wschodniopomorskiego Mściwoja II przyrzeczenie powrotu po jego śmierci kasztelanii wysogrodzkiej do Kujaw na mocy postanowień zjazdu w Rzepce 16 X 1280; uzyskał od Przemysła II, księcia wielkopolskiego, kasztelanię bydgoską i Pakość na mocy postanowień zjazdu sieradzkiego 19 II 1284; * 1247 † 1X–25 XII 1287 □ Inowrocław, kościół klasztorny franciszkanów ∞ zapewne 1268 (ok. 19 II) ***Salomea,*** córka Sambora II, księcia tczewskiego w posiadaniu kasztelanii wysogrodzkiej po stronie ojca Zawiszy i wraz z przyrzeczeniem zwrotu kasztelanii wysogrodzkiej tytułem opravy z nadania swojego brata stryjecznego Mściwoja II 1280; po śmierci męża regentka synów do 1294–98; odzyskała dobra zadawnioną zakonowi krzyżackiemu 1309; * ok. 1250 † 3 X 1312–14 □ Inowrocław, kościół klasztorny franciszkanów

2

Adelajda, dominikanka w Sandomierzu po 1278, zapewne 1246–56 † Sandomierz 8 XII 1291 □ tamże, kościół klasztorny dominikanek

LINIA KRÓLEWSKA

Władysław (Władziślaw) I Łokietek, książę brzeski i dobrzyński: po śmierci ojca otrzymał wraz z młodszym bratem Kazimierzem i Siemowitem południowe Kujawy z głównym ośrodkiem w Brześciu Kujawskim oraz ziemie łęczycką i dobrzyńską (bez zawdzialnięć części kasztelanii słońskiej) 1267, pod regencją matki do 1275; w posiadaniu kasztelanii kruszwickiej (z Radziejowem) 1282; wraz z młodszymi braćmi w niedziale do ok. 1287, następnie wraz z Kazimierzem księżą na Brześciu Kujawskim; książę sieradzki, a także pretendent do tronów krakowskiego i sandomierskiego od śmierci najstarszego przyrodniego brata, Leszka II Czarnego, książę sandomierski: opanował księstwo po śmierci Henryka IV Prawego, książę krakowskiego i kraków 1290; usunięty ze swojego władztwa i uwięziony przez Wacława II, króla czeskiego i księcia krakowskiego 1292, odzyskał wolność i utracone ziemie po usunięciu tej kreniikiem władcy Czech i Krakowa ze swoich kujawskich posiadłości (9 X 1292) i zrzeczeniu praw do księstw krakowskiego i sandomierskiego; regent w księstwie dobrzyńskim podczas pobytu młodszego brata Siemowita w Brzeświku niewoli 1293–95; książę łęczycki po śmierci młodszego brata Siemowita, księcia dobrzyńskiego i brześwickiego, zajął Dobrzyń i Nieszawę 1296